

School for Teachers
Училище за учители

ИНТЕРАКТИВНИ МЕТОДИ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА МЛАДИ ТАЛАНТИ В ЧАСОВЕТЕ ПО ИЗОБРАЗТЕЛНО ИЗКУСТВО

Лиляна Кисова

Основно училище „Христо Ботев“ – Раковски

Резюме. Статията разказва за дейностите на учениците в часовете по изобразително изкуство. Описани са различни типове уроци и използвани изобразителни техники. Посочено е повлияването върху интереса на децата посредством нестандартни или непознати до момента за тях арт техники.

Ключови думи: урок; изобразително изкуство; арт техники; ученици

*„Нищо не подхранва ума така, както онова,
което му доставя удоволствие.
Единственият начин да учим, е чрез радостта.“
Алесандро д'Авенция*

Всяко ново поколение ни убеждава, че енергията на детството е неизчерпаема, стига да бъде умело насочена. Няма дете, което да не желае да се изяви, няма дете, което да не иска да бъде забелязано. Съвременните постижения на цивилизования свят родиха компютърното поколение. Всеки от нас си мисли, че да промени света, е много сложна задача, че това не е негова работа и няма да се справи. Човек е истински богат, ако може да почувства красотата на това, което го заобикаля. И още по-богат е, ако научи своите ученици да гледат, докато видят.

Училището, в което преподавам, е със 150-годишна история и с гордост мога да нарека колегите си новатори.

Кратка история

- 1863 г. – създаване на първо училище в Раковски.
- 1879 г. – построяване на нова сграда на училището.
- 1922 – 1923 г. – въвежда се задължително основно образование и началното училище и прогимназията се сливат в едно.
- 1944 г. – на прогимназията е дадено името Христо Ботев.
- 1962 г. – откриване на нова училищна сграда.

- 1963 г. – открити са физкултурният салон и столът.
- 1988 г. – ОУ „Христо Ботев“ чества своята първа голяма годишнина – 125 години от създаването си.
- 2013 г. – ОУ „Христо Ботев“ чества 150 години от основаването си.

Урочните, извънкласните и извънучилищните дейности не само обогатяват училищния живот, но в същото време те са и важна предпоставка за формирането на личността. Мотивират самостоятелността на учениците. Благодарение на тях децата преодоляват своята стеснителност и развиват речта си чрез обогатяване на лексикалния запас. Предоставят възможност за изява и разширяват детските представи за света.

Целта

Развитие и обогатяване на творческото въображение и формиране на естетически вкус, съпричастие към глобалните проблеми на околната среда, екологична защита, национална и хуманитарна дейност. През последните години се осъществяват кампании за разделно събиране на отпадъците, за да могат те да се рециклират и използват отново и за да се опази природата чиста и екосистемата ненарушена.

В един от часовете по изобразително изкуство учениците, разделени на екипи, трябваше да изработят макети „Морско дъно“ – художествени конструкции от хартия и подръчни материали. Децата използват познатите им техники за създаване на конструкции от хартия, както и смесените техники апликиране и рисуване. За тях беше истинско предизвикателство.

В друг час учениците от четвърти клас трябваше да изработят проекти за мозайка. Разделени на малки групи по двама, те усвояват техниката за подреждане на квадратчетата от хартия. При тази техника трябва да се обърне внимание на малките разстояния между квадратчетата при изграждането на образите. На следващото занятие учениците изработиха мозайки от камъчета, семена от боб, леща, ориз, като следваха очертанията на образа, отличаването на фигурата от фона. У учениците се формира обща представа за мозайката като произведение на декоративно-монументалните изкуства. Децата изработват скулптури от глина, пластилин и гипс. Формират се умения за моделиране на кръгла фигура и предаването на характерна поза, подчертават се особеностите на силуета, развиват се умения за моделиране на релеф. Създават различни по съдържание изображения на хора, животни, растения, предмети. Обръща се внимание при релефа как се рисува фигурата върху плочката и изграждането чрез прибавяне или отнемане от повърхността на плочката.

При живописиста децата рисуват с темперни и акварелни бои. След наблюдения в училищния двор учениците рисуват „Есенен пейзаж“. В увлекателна беседа за особеностите на този сезон вниманието се насочва към типични за есента цветове – жълто, оранжево, червено. При натюрморта „Купа с плодове“

децата започват да рисуват по-смело с бои в резултат от много упражнения направо с четката, докато преди това предпочитат да рисуват с флумастери и моливи „Фантастични герои“.

При техниката восъчен картон рисувателният лист се покрива с различни цветни петна от темперна боя, след това се нанася слой восък, покрива се с черна темперна боя и се стърже. С усвояването на тази техника учениците разбират, че експериментите с материали за рисуване не са самоцелни и съдействат за повишаване на техните изобразителни умения. В едно от занятията учениците изработват „Жар-птица“ с материали и техники по избор – копчета, пера от птици, мъниста. Изпълняват задачата, като всеки от тях използва различна гледна точка при изобразяване на един и същи обект.

Зададоха се коледни празници. Отново месец по-рано стартира подготовката. Часовете започнаха с беседа и презентация за един от най-хубавите празници в живота на хората – Коледа. Децата проектират, конструират и украсяват сурвачки. Истинската народна традиция за украса на сурвакницата е със сухи и червени чушки, пуканки, пъстри конци от вълна, сушени сливи и малки печени кравайчета. Символното значение е свързано със здраве и добра реколта. Учениците месят обредни хлябове с пластични символи и ги разглеждат като образни релефни форми. По-голямата част от изработените детски творби сурвачки, коледни картички, ангелчета, украси за елха бяха разпродадени на коледния базар.

По традиция в нашето училище се изработват кукерски маски, които са символ на мъжки карнавални игри. Кукерските маски бяха изработени от

различни материали от картон, прежда и кожа. Учениците създадоха великолепни комични, фантастични и страшни маски. Някои от тях с две лица, символизиращи едновременно доброто и злото. С тях децата се представиха на кукерския фестивал „Кукове 2017 година“.

Идеята да работим с линогравюра, дойде от желанието на децата да направят отпечатък, но не от апликация, а от друг материал. Предложих им от линолеум, който по програма се усвоява в прогимназията. С помощта на резци се издълбава линолеумът и се отпечатва ръчно с натискане на пръсти и длани с помощта на печатарско мастило или туш. Получава се черно-бял отпечатък. Децата сформираха малки екипи и направиха малки дръвчета, окичени с мартенички. Постави се задача на всеки екип мартеничките да бъдат оригинални. При изработването се усукват два конеца – бял и червен, които символизират близостта, раждането на единството и хармонията независимо от различията. Дърветата от мартенички красяха фойайето през целия месец март.

В часа, определен за изработване на художествените конструкции, задачата обхвана знания и практически умения за създаване на обемни фигури от хартия и картон чрез изрязване, сгъване и сглобяване. Фантазирайки, учениците правят интересни обемни фигури на хора, животни и предмети за украса и игра.

Преди Великден децата боядисаха яйца с различни техники. Едни от тях боядисаха с естествени материали. Част от яйцата, които оставихме за украса, декорирахме с лак за нокти, брукат, мъниста. Яйцето на Великден символизира плодородието, късмета, здравето и щастieto, то е символ на началото, на нещо ново и хубаво. Традицията за Великден повелява първото боядисано яйце да е червено, да се постави пред иконата на Божията майка и да се пази до следващия Великден. Докато е топло, с него се прави кръстен знак на челата на децата в семейството. Една част от великденските яйца украсиха РУО – Пловдив.

При занятието „Пролетен карнавал“ всяко дете подготвя самостоятелен текст или гатанка за представяне на своя герой. Учениците посочват на децата как да изразят своите идеи, как да боравят с четки, бои, хартия и картони, като изрязват, лепят, моделират и развиват по този начин навици към конкретното, към сродяване с предмети, към известна точност. Това способства за формиране на творческа, търсеца и експериментираща личност. Вълшебникът е подготвил награди за най-красивите маски, корони, шапки или за най-интересна гатанка.

Проектът „Обувката“, на пръв поглед, едва ли би провокирал любопитството на малкия ученик, още по-малко желание за изобразителна дейност. Децата се питат могат ли обувките да правят вълшебства, в кои приказки героите извършват вълшебства с обувки. Децата създадоха реални и фантастични образи, работиха в малки групи, накрая всяка група разказа пред класа своята история.

Животът е доказал, че учениците, които участват в различни творчески изяви, стават инициативни, организирани и отговорни личности. За да бъдат такива и нашите ученици, ние, учителите, им осигуряваме основата, от която

те ще тръгнат и ще търсят връзка и разбирателство със света, изразявайки своите радости, увлечения и мечти в картини.

INTERACTIVE METHODS FOR CREATING YOUNG TALENTS IN FINE ART CLASSES

Abstract. The article describes the activities of the students in the fine arts classes. Explained are various types of lessons and visual techniques. The influence on the interest of the children through non-standard or previously unknown art techniques is indicated.

Keywords: lesson; art; art technique; students

✉ **Ms. Lilyana Kisova**

Senior Teacher – Elementary Stage

Hristo Botev Primary School

Rakovski, Bulgaria

E-mail: oubotev@oubotev.bg